

I.

Madárka sír, madárka örül,
míg piros gerendái közül
néz a hatalmas-

Küldd néki töretlen álmodat,
míg magad vagy a vadász, meg a vad,
nem szünhet kerge futásod.
Győznöd se lehet, veszned se szabad:
a hályogos sűrűség alatt
vermed hasztalan ásod.

Kinyílik a táj,
lehunyódik a táj-
az üresség öntözi szélét!
A rét, a liget
itt mind a tied,
de nem lelhetsz soha békét.

Az élettelen avar is röpül.
Ne hidd, hogy a rögben alhass.
Madárka sír, madárka örül,
néz a hatalmas.

A mult se pihen:
új percek méreg-csöppjeiben
elomolva őrzi részét.
A holt vadlúd, bár tolla se lebben,
röpül a zúgó szárnyu seregben
s röptében üli fészkrét.

A jövő nem vár, előre arat:
a most ömlő sugarak
a holnapi gyermek

rózsás borékrol csiripelnek.

Ne kérd a veremtől jussodat.
Te vagy a vadász és te vagy a vad
s távol, a hatalmas: az is te magad.
Ő odafönn
merev csillámu közöny,
és sorsba burkolt lénye idelenn
rengés, mely sohasem pihen,
s a két arc: az Igaz és a Van
összefordul mámorosan,
mint a Nap meg a tenger
nézi egymást ragyogó szerelemmel.

Küldd néki töretlen álmodat!
mert szived éber-álma,
mint légen a pára,
átlódul a pályán
s fönn sajog a menny hajnal-koronáján.

Madárka sír, madárka örül,
míg piros gerendái közül
néz a hatalmas-

Kereplőként űzöd körbe magad,
rab vagy, de keserved álma szabad
s igazad az álom, a röpke!
A szikla, ha rávésed jajodat,
többé nem szikla: élő te-magad
s föllibben a fellegekbe!

Kinyílik a táj,
lehunyódik a táj-
az üresség öntözi szélét!
Sugarak izzó füzére alatt
meglelheted százszor sirodat,

mégsem lehetsz soha békét.

Az élettelen avar is röpül.
Ne hidd, hogy a rögben alhass.
Szél körme kapar a sír körül,
és vallat a fény, a hatalmas.

Te vagy a vadász és te vagy a vad
s a pálya is, minden te magad
-madárka sír, madárka örül-
piros gerendák közül kidagadva
tág szemmel nézel magadra.

II.

Rikolt a páva veled,
tipeg az éjbe veled,
elveszti nyúlt vonalát
a futórózsa veled,

odafönn villámló kútnál
remegő gyöngy közt aludtál-
kikkel egy-éjbe jutottál,
mindannyival oda futnál.

Rikolt a páva veled-
réd-kúszó rózsa remeg,
a mező nyers illata
nedves csókjára pereg.

Sír a liliom,
a sáska is-
hogya lehetne,
szánna is.
Csak a könny csorog

a szirmon, a fán-
ki merne sírni
igazán?

Ki merne súgni neked
arról, hogy mi lett veled?
melyik ég rejti helyed?
őrzi-e gyöngyeidet?

Ki egét elhagyta, lássa:
habos örvény a lakása,
fedelének éj az ácsa
sötétség a kalapácsa.

Tipeg a páva veled,
remeg a rózsza veled,
fáradtan rád-hajlanak,
megosztják alvó-helyed.

Itt minden örömben
bogárka vész,
s a fájdalom mélye
tisztá méz.
Hét szín mozog itt
és hang-özön:
egyetlen, arany csend
volt odafönn.

Színek közt gyúl a szemed,
hangok közt zsong a füled-
kivánsz-e búcsúzni, mondd,
vagy itt lenn jobb a helyed?
Odafönn villámló kútnál
remegő gyöngy közt aludtál-
remegő gyöngy közt a kútnál
tán már aludni se tudnál.

Hegyekkel játszik az út,
a tücsök dobja pereg,
rád-kúszó rózsza remeg.
Rikolt a páva veled-

III.
Tűzhabos, bársonyos tereken át
keresem szárnyának pille-porát.
Ormokon,
kő-fokon
kutatom fátyla nyomát.

Lehelletét szél verte szét,
lángja kormát vas-pohárban
őrzi a sötét.

Jégszirnos hegyeken át,
csatakos völgyeken át
kérelem, keresem:
ápolná kegyesen
sápadt kis mécsesem fénysugarát.

Ide se lát!
Ide se lát!
Alszik és álmában épít
ablaktalan tükör-palotát!

Hasztalan üldözöm zajban, csendben,
nem érem el soha: itt van bennem,
vad futásommal ő úzi magát,
mécsesem fénye az ő kicsi foglya,
vézna, ijedt fény, mégis beragyogja
a végtelen tükör-palotát.

Rögökön, fellegen, kék vidéken
siető léptemmel el nem érem:
szivemben szövöget
napokat, éjeket
a kinti sokszinű szőnyeget
benn szövi mind,
bennem szőtt szőnyegen
odakinn keresem,
míg ezer mintája szüntelen
körbe kering.

De néha meglátom
-igaz-e vagy álom-
mikor a kerek táj télbe hajolt
s a jeges réteken
minden csak sirverem
s lenn fekszem, földdé vált fekete holt.
Homályos tereken,
idegen egeken
sebzetten bukdos a légen által
és rekedt, színtelen víjjogással
lezuhan a jég alá!
lezuhan a jég alá!
A mélység föllazul,
villogó gyöngy-habot ont
és megint elsimul,
és minden fekete, holt.

Lehelletét
Szél verte szét,
lángja kormát vas-pohárban
őrzi a sötét.

Jég alatt, nem-múló percemen át
őrizem simuló pille-porát.
S a fényben szüntelen
szaladó éveken
tű-fokon

csókolom
ujja nyomát.

Verselemzés

A Harmadik szimfónia az élet teljességének eléréséért folyó küzdelemről szól, amely a bűnbeesés miatt elvesztett Éden visszaszerzésének metaforikus harca. A vers főmotívuma emberi (költői) elmélkedés, amely az ellentétek kibontásával válik nyilvánvalóvá. Zenei hangzása ellenére szabadvers. Három részre tagolódik, és összesen 33 szakaszból áll: 13+11+9. Mind három részben fellelhetők hangsúlyos, időmértékes, és a szimultán verselés kombinációi, de a beszéd eredeti hangzóival keveredve a válogatott rímek csengő-bongó hangjai, a lejtő és emelkedő verssorok különös belső hanghatást keltenek. Az egész műben a költő teremtő ösztön-világa áramlik megfejthetetlen mondatzene formájában, ahol az értelem nem az értelmezések kontrasztján válik sejtéssé, hanem önmaga ihletvilágában. Úgy áradnak a szóakkordok leleményes trillái, mint természetben szélsuttogás a faágakon, vagy mély basszusok az odúk száján, vagy a futó víz csilingelése a patakmeder kavicsain.

I. rész

„Madárka sír, madárka örül”: bánat-öröm ellenpár, a megszemélyesített parányi lét összevetése a világgal, ahol a hatalmas (Isten) uralkodik.

„Küldd néki töretlen álmodat”: A töretlen álom nem más, mint az elvesztett Paradicsom utáni vágy. Isten megtöltötte gyönyörű kertjét gyümölcsökkel, finom eledellel, minden kívánatos dologgal: otthonosság, szépség és jószág veszi körül az első emberpárt. Isten a teljesség szabadságát adta, és meghitt együttlétbe hívta őket. De Isten képmásának elesett hordozói lettünk: ős-szüleink bűnbeestek, kiűzettek, és most kétségbeesetten vágyunk vissza a Paradicsomba. Életünk értelme az édeni állapot eléréséért folyó harc lett. Isten a mennyben láthatóvá válik, itt kinyilatkoztatja dicsőségét, a hármasegy igazságot, és a megdicsőültek elnyerik örök boldogságukat. Ezért van a kerge futás, egyszerre a vadász és vad szerepe, az értelmetlen ásás: „hályogos sűrűség alatt” az örökös keresés.

„Kinyílik a táj, / lehunyódik a táj -”: A hajnal és az alkonyat váltakozása: ilyenkor a meghatározó szín a piros; így már érhetők a piros gerendák az égbolton, a láthatáron túli üresség, aztán a tájban a rét és a liget. Az ember birtokolhatja a természetet, de sohasem érheti el a béke édeni állapotát.

„Az élettelen avar is röpül”: az ember nem lehet halott, mert a lelke halhatatlan, és itt visszatér a síró-nevető madár a hatalmassal együtt, hogy emlékeztesse az embert jelentéktelen életére.

„A mult se pihen”: a régi bűn összevegyül új bűneinkkel, és így őrződik meg, itt van velünk, és lelkünk múlandóságát is tagadja a holt vadlúd metaforája.

De még van remény, mert isteni Gyermekek érkeznek. Ömlő sugarak által történő fogantatás és ragyogás kíséri a „Messiást”, akinek bőrén fénymadarak csiripelnek.

„Ne kérdd a veremtől jussodat”, ne az anyagiakat nézd. Ember, állat, és Isten vagy. „Ő odafönn / merev csillámu közöny”: isten közönye azért van, mert egyszer már oda nyújtotta az örök

boldogságot az embernek, de az ember elárulta. Ez a közöny, mint láttuk csak ideiglenes, mert elküldi a gyermeket, hogy megváltsa az embereket. (Isten lett emberré, nem az ember istenné. Az emberen tükröződik az isteni szépség. Ám az ember együtt teremtett hibáival, nem mintha Isten nem tudta volna tökéletesre formálni. Például a vízililiomot úgy teremtette meg, hogy levele képes önmagát megtisztítani. A hibák arra jók, hogy emlékeztessék gyengeségére az embert, arra, hogy az isteni erő kizárólagos birtokosa Isten. Az idők folyamán mindig akadtak emberek, akik isteni származást szerettek volna maguknak. Nietzsche, egy helyen így kiált fel: „Barátaim, ha lennének istenek, hogyan bírnám ki, hogy ne isten legyek!”)

„Küldd néki töretlen álmodat!": A második szakasz kulcsmondata újból megismétlődik, de nagyobb nyomatékkal. A „szived éber-álma” azt jelzi, hogy öntudatodnál vagy, de „fönn sajog a menny hajnal-koronáján”, tehát valami féle fájdalom vegyül szívedbe. A megváltó Fiú (gyermek) elveszejtése... Ez a párhuzam, azért nem erőltetett, mert a megismételt, előzőkhöz hasonló, trópusokban (10-11-12-13) tovább folyik az elmélkedés és az üldözés, és végül istennek képzelt önmaga tág szemmel (csodálkozva) néz önmagára: még mindig nem érti elesettségének okát?

A Harmadik szimfónia első része a szokatlan ihletre hangolódás textusait vetíti ki szakrális és világi horizontokra. Kimutatható a trinitás heteromorf arculata, (Atya, Fiú, Szentlélek) és így válik érthetővé a filozófiai elmélkedés az Igaz és a Van kapcsolatáról. Az Igaz: lelki szeretet, és a Van: anyagi lét, az Atya és a Fiú kölcsönös szeretetének végpontja, kiáradása: összefordulnak „ragyogó szerelemmel”.

A természet, az Isten, és az ember összevetése ebben az értelemben elkerülhetetlen evidencia.

II. rész

A trillázó parányok különös zenei hatást keltenek, változó logikátlanok tűnő trillák csapongnak ég és föld között, a meg nem nevezett ember, aki Isten, önmaga eksztatikus mágiájában, de kétségeinek mélyhangú textusaiban lebeg halálra teremtve. Ebben a részben áramlik orgonaszerűen a zene.

Emelkedő jambusok és anapesztusok visznek fölfelé: „Rikolt a páva veled, / tipeg az éjbe veled”. A páva a megváltás és a feltámadás szimbóluma: Egy monda szerint Éva ősanya bűnbeesése után irigyelte a bűntelen madarakat, és rávette őket, hogy egyenek a tiltott fa gyümölcséből, csak a fénix nem esett bűnbe, ezért jutalomból ezer évig élhetett. A görögök és a rómaiak képeiken inkább pávához hasonlították a gyönyörű vörös-arany tollazatú hím madarat, amely élete végén fahéj-ágakból fészket épít, meggyújtja, és vele együtt porrá ég. A hamvakból ezután egy új, fiatal „fénix-páva” születik. A korai keresztények hittek benne, hogy a madár tényleg létezik.

Azután „odafönn villámló kútnál / remegő gyöngy közt aludtál”: A páva a tökéletességet is szimbolizálja, mint a rózsza a szépséget. A villámló kút, a megvilágosodás forrása, a remegő gyöngy pedig az öntudatlan teljesség állapotát szimbolizálja. Valaki följutott valakikkel, álmában az éjen át a teljességbe: ember = veled, megváltó-lélek= páva. Ha a páva a megváltó, neki egyben isteni és emberi tulajdonságai is vannak, ezért rikolt, ezért tipeg. „Rikolt a páva veled - /

rád-kúszó rózsza remeg”, de újból rikolt a páva, felébreszt kiáltásával, a rózsza remegve, vizesen kúszik rád, és úgy kelt föl álmodból.

„Sír a liliom, / a sáska is - / ... Csak könny csorog / a szirmon, a fán -”: Most már a megélt gyönyörű álmodot siratják a virágok a bogarak, a fák, és nincs, aki megmerné súgni neked, „Ki merne súgni neked, arról, hogy mi lett veled?”, hogy nem a valóságos Édenre leltél rá, ha nem csak az álmod kápráztatott el.

Elhagytad az eget, az álom-paradicsomot, most a felhős ég alatt élsz, ahol az éj ácsol sötétség-kalapáccsal tetőt a fejed fölé, veled van a páva, a rózsza is: „megosztják alvó-helyed”. Ez a két versszak a két ős-szülő kiűzését szimbolizálja a paradicsomból.

„Itt minden örömben / bogárka vész”: Itt lenn nincs igazi öröm, csak fájdalom van, színes forgók, és hangoskodás, míg odafönn megnyugtató csend volt.

„Színek közt gyúl a szemed, / hangok közt zsong a füled -”: El kellene valahogy menni innen, elbúcsúzni, habár a teljesség állapotát már nem álmodni szeretnéd, hanem igaziból: „remegő gyöngy közt a kútnál / tán már aludni se tudnál”.

Hegyekkel játszik az út, / a tücskök dobja pereg, / rád-kúszó rózsza remeg. / Rikolt a páva veled -”. Végül mégis elindultok: Te- Páva- Rózsza fölfelé a hegyekbe vezető úton, a tücsök dobszó kíséretében.

A versszimfónia középső tétele a fő tétel, itt válik nyilvánvalóvá az ember ég-föld, álom-valóság mítosza és áradó orgonamuzsikája. A fő tétel szimmetrikus felépítése, és a legtöbb versszak klasszikus formája a tudatos komponálás benyomását keltik.

III. rész

Érdekes momentum, hogy az eddigi passzív beszélő, aktív szereplőként jelenik meg: (Az első részben egyes szám első személy beszél a második személyhez, a hatalmas és a gyermek, valamint a páva a harmadik személy.) „Tűzhabos, bársonyos tereken át / keresem szárnyának pille-porát”. Tehát most a költő (keresem) „Én” keresővé válik. A gyors hangsúlyos ütemek érzékeltetik (3/3/3/1) a keresés dinamizmusát. III/2-ben a páva elégett: a „szárnyának pille-pora” (könnyű por) és a „lángja kormát vas-pohárban / őrzi a sötét” ezt nyilvánvalóvá teszi.

„Jégszirnos, hegyeken át, / csatakos völgyeken át”: A következő szakaszok a keresés, az üldözés motívumait, és a keresett elégett lélekmadár átváltozásait mutatják meg. Eltűnt a madár, talán csak alszik valahol álmában épített tükör-palotában. Kis mécsessel keresem: „Hasztalan üldözöm zajban, csendben, / nem érem el soha: itt van bennem”. Itt mutatkozik meg a költő próteuszi átlényegülése, vagyis többalakúsága. Úgy tűnik, hogy a versben a páva a lélek szimbóluma is, amely az emberi metamorfózis legfőbb mozgatója. Végül is az ihletett lélekmadár vagy madármúzsza a költői képzelet végtelen tükör-palotájában bolyong kicsi lélekméccsel megvilágítva a mindenséget. A III/6-ban „szivemben szövöget / napokat, éjeket, / a kinti sokszinű szőnyeget / benn szövi mind”, a III/7-ben „- igaz-e vagy álom -”. Az egész tartalomra érvényes ez a tűnődés, az élet-halál többszöri összevetése: „lenn fekszem, földde vált fekete holt”, és a páva vijjogó lezuhanása a jég alá, aztán lángja korma a vaspohárban, mind-mind a reménytelenséget érzékelteti. Végül az utolsó versszakban, mely a legtalányosabb, a költő a jég alatt, vagyis hideg lelkében őrzi az elégett páva emlékét, amely

nem más, mint a teljesség és a feltámadás reménye, de mivel ujja nyomát csókolja, valószínűsíthetjük, hogy a megváltó metaforikus megidézésével van dolgunk. Ebben a versformában valamiféle nyugtalan áramlás a zeneiség forrása.

Weöres egy helyen így ír a szabadversről: „Tartalma, értelme, mondanivalója megfoghatatlan, mégis létező, mint a muzsikáé, nem tudjuk pontosan, mit jelent, mégis felemel, átalakít.”

Ahhoz, hogy megértsük ezt a lírai jelenséget, kis kitérőt kell tenni.

A költőben mindig két gondolat van jelen: az egyik a reális, amely kapcsolódik a valósághoz, a másik a képzelt gondolat, amelyben a szavak, hangalakok képzelettársításából születik valami új, amely nem feltétlenül logikus, sőt lehet, hogy nem is értelmes, de ihletett varázslat. Sokszor a képzavarosnak tűnő asszociációkban csillogó, szín-gazdag költőiség van jelen. A modern költészet hatása, legtöbb esetben szóképekben, költői képekben jelentkezik. A másik költészet gyökere a tömör nyelvi forma, ahol különös szerepet kapnak a nyelvtani alakok egymás mellé rendelései: jelzők, igék, főnevek válogatásával tükrözteti mondanivalóját, szellemi, művészi asszociációit. Vannak költők, akik a gondolati mélységet helyezik előtérbe, és filozofikus tartalommal töltik meg a tömör nyelvi formát, de ennek ellenkezőjét is tapasztalhatjuk. Vannak, akik nem a gondolatot tekintik elsődlegesnek, hanem a nyelvi tömörítést valamely jelenség, dolog, fogalom ábrázolására, felnagyítására, vízióteremtésre használják fel.

A romantika hozta meg azt az életérzést, amely az elmúlás időváltát, lélekrétegét tárta fel, akár az antik irodalom az ábrázolt enyészetet. Itt már nem a párhuzamok dominálnak, mint a bűn és erény, vagy a szentség és káromlás, hanem a hullongó idő, amelyben haladunk az elmúlás felé. Valamiféle állandóságból a mozgás válik költői motivációvá, nem úgy, mint a reneszánsz és a klasszicizmus korában, amikor a racionalizmus fogta a költő tollát, és az ihletnek csak másodlagos szerep jutott. Tudatosságból átcsapva a spontán kifakadó ihletáramra, a preromantika visszaadja az irracionális esztétikát a költészetnek, amely az avantgárdban teljeseedik ki egészen.

Mesterségbeli verskomponálás helyett, ami a rideg költészettan szabályait követte, előtérbe került az alkotó zseni, aki már kevésbé követi a logikus gondolkodást, inkább az ösztönök, ráérzések, asszociációk lettek a vers meghatározó elemei. Keresik a rejtett mélységeket, magasságokat, vagyis a szavak hangzás alakjának összeválogatásával, a képzelettársítások különös keverékeivel, szinte az álomlátás idegzavaros eksztázis jelenségéig fokozott poétai állapot ad csodásan áradó verssorokat a romantika és az avantgárd nagy költőinek.

Weöres versszimfóniája ezekből az áramlatokból fakadó eszencia. A költemény ornamentális vonulata a semmiség mintázatának tűnik, de a lappangó lényeg megfejtése mégis az ösztönös logikát tárja föl, amely a nyelvi horizont asztrális messzeségébe vezet. Önmaga médiumában a próteuszi áttűnések kettőzik meg lényét, és a harmadik részben ez nyilvánvalóvá válik. Az ellentmondásos „modern” archetípusok mágiája tarja össze a szétszórt grammatikailag is súlyos kompozíciókat. Lebegő apokaliptikus toposzok a költő strukturalizmusát vetítik ki értelmi szintre. Nemcsak a tér osztatlan fogalmi állapota lényegül át mítoszi térré, de a történések oppozíciói ekvivalensé válnak a megfoghatatlan ürességgel.

I. rész szerkezete a versszak sorok számai alapján:

Az első rész 13 szakaszból áll.

3-6-6-4-6-4-11-5-3-6-6-4-5

Látszólag a versszakok szabálytalan csapongásával van dolgunk, de ha jobban szemügyre vesszük a szerkezetet, a 3 soros bevezető versszakkal kezdődő 3-6-6-4 kombináció még egyszer előfordul. Itt kisebb eltéréssel ugyan, de megisméltődnek az előző versszakok trópusai. Kaotikusan változnak a sorhosszúságok, néhány helyen található valamilyen szabályosság, de ez nem jellemző, így a hangsúlyos ütemezés nehézkes, az időmértékek szabályossága is csak esetlegesen mutatható ki. Az I/2-ben a két trocheus mellett az anapestuszi emelkedés a meghatározó: pld. „míg magad vagy a vadász meg a vad”

- U/ - U/ U U -/ U U -

Itt az „a” névelőket indokolt egy morásra venni. A versszak utolsó sorában choriambus versláb egyengeti a ritmust: „vermed hasztalan ásod”

- - / - U U - / -

Az I/2-ben és a I/3-ban az anapestusok emelkedő rövidebb-hosszabb trillái zengnek: pld. „lehunyódik a táj”

U U - / U U -

Az I/1/4 szakaszt az emelkedő jambusi sorok jellemzik: „Madárka sír madárka örül”

U - / U - / U - / U U -

Az I/5-6-7-8-ban a sorok ugyancsak anapestusokkal jellemezhetők, és néhány choriambus is megjelenik.

I/5: „A mult se pihen„; I/6: „A jövő nem vár előre arat”

- - / U U - U U - / - - / U - / U U -

I/7: „Ő odafönn/ merev csillámu közöny” ; „nézi egymást ragyogó szerelemmel”

- U U - ; U - / - - / U U - ; - U / - - / U U - / U U - / -

Az I/10-11-12-13 szakaszokra is az anapestuszi sorok a jellemzők. Az időmértékes verselés mellett a hangsúlyos verselésre is bőven lehetne példát hozni, de a változó sorhosszúságok szokatlan skandálást eredményeznek.

I. rész rímképletei szakaszok szerint csoportokra osztva:

A: aax-abcbac-aabccb-abab B: aabaab-aabb-aaabbccdde-xaabb

A': aax-aabccb-aabccb-abab C: aaxaa

Látható, hogy a 3-6-6-4 csoport rímképlete a második 6-os versszak kivételével változatlan.

II. rész szerkezete a versszak sorok számai alapján:

A második rész 11 szakaszból áll.

4-4-4 8 4-4-4 8 4-4-4

Láthatjuk, hogy a második részen a versszakok eloszlása teljesen szimmetrikus.

Hangsúlyos verselés:

4x3/2/2- 4x3/3/2-4x3/2/2 8X 4x3/2/2-4x3/3/2-4x3/2/2 8X 4x3/2/2-4x3/3/2-4x3/2/2

Háromütemű hetesek és háromütemű nyolcasok váltogatják egymást, a 8X-el jelölt versszakok

sorhosszúságai kaotikusan változnak. Időmértékes verselés szempontjából az anapestusi - jambusi emelkedésű sorok a jellemzőek. Néhány példa:

„Rikolt a páva veled” ... „elveszti nyúlt vonalát” ... „remegő gyöngy közt aludtál”

U - / U - / U U - U - / U - / U U - U U - / - - / U - / -

„Sír a liliom, / a sáska is –,” ... „ki merne sírni / igazán?” ... „Ki egét elhagyta, lássa:”

- - / U U - U - U - U - / U - / U U / U - U U - / - - / U - / -

A II. rész utolsó versszak időmértékes ütemei:

„Hegyekkel játszik az út,

U - / - - / U U -

a tücskök dobja pereg,

U - / - - / U U -

rád-kúszó rózsa remeg.

- - / - - / U U -

Rikolt a páva veled –,”

U - / - - / U U -

Látható, hogy szimultán verselés is kimutatható a szimfonikus költemény (legfőbb) középső tételében. Rímelés szempontjából a versszakokra legjellemzőbb a visszatérő rím:aaxa és a bokor rím:aaaa

III. rész szerkezete a versszak sorok számai alapján:

A harmadik rész 9 szakaszból áll.

4-4-5-4-6-10-16-4-7

A szakaszok sorszámai semmilyen szabályosságot nem mutatnak. Ugyanez jellemző a sorhosszúságokra is. Ennek ellenére érdekes ritmusokat fedezhetünk fel egyes szakaszokban.

Pld. a III/1-ben a szöveg olvasása szinte kényszerít bennünket a ritmusos skandálásra:

Tűzhabos, bársonyos tereken át / keresem szárnyának pille-porát.

- U - / - U / - U / U U - U U - / - - / - - / U U -

Az első sor időmértéke nehézkes (anapestus), a hangsúlyos ütem 3/3/3/1; a második sor időmértékét a két anapestusi versláb határozza meg, a két spondeus közömbös, a hangsúlyos ütem megegyezik az első soréval, azzal a különbséggel, hogy a „po/rát” szónál szómetszet szükséges. A következő 3 sor: „Ormokon / kő-fokon / kutatom fátyla nyomát.”; az első két rövid sor egy-egy ütem, az utolsó sor háromütemű hetes: 3/3/1; itt is szómetszet van (fátyla nyo/mát).

A harmadik részre különösen a hangsúlyos verselés jellemző. Bő terjedelemben vezetne, ha több szakasz ütem hangsúlyait közölném, annál is inkább, mert nagy változatosságot mutatnak, de nézzünk még néhány jellegzetes példát:

III/5: Hasztalan/ üldözöm/ zajban,/ csendben, 3/3/2/2 (négy ütemű tízes)

nem érem/ el soha:/ itt van/ bennem, 3/3/2/2

vad futásommal/ ő úzi magát, 5/5 (két ütemű tízes)

Az utolsó versszak ütemezése hasonló a III/1-ben leírtakhoz, de közbe van szúrva kettő két ütemű hatos sor (3/3). Rímképletek is nagy változatosságot mutatnak, csak az: 1. aabba 2. aaxa 3. aabba 4. aaxa és a 8. aaxa szakaszokban van szimmetria és hasonlóság.

Németh Dezső